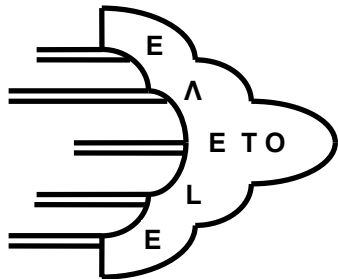

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Σωκράτη Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ

Τηλεφ.: 8042313, 6118986

Τηλεομ.: 8068299, 8042385

Ηλ.Ταχ.: valeonti@mail.otenet.gr

<http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>

Αρ.34 Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1999

ISSN 1106-1073

Τιμή: 10 €

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

2ο Συνέδριο

“Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”

Η Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, το Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου και τον Πανελλήνιο Σύλλογο Επαγγελματιών Μεταφραστών, διοργανώνουν το δεύτερο συνέδριο για την “Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”.

Σκοπός του Συνεδρίου είναι η παρουσίαση της κατάστασης της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας στις σημερινές συνθήκες, όπως διαμορφώνεται στο πολύγλωσσο περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η θεματολογία του Συνεδρίου είναι:

- Ιστορική θεώρηση
- Γλωσσολογικές αρχές της Ορολογίας και ιδίως της Ελληνικής Ορολογίας (απόδοση ορολογίας, επικοινωνία)
- Ορογραφία - Τεκμηρίωση ορογραφίας
- Λεξικογραφία (ερμηνευτικά, πολύγλωσσο, ειδικά λεξικά)
- Τυποποίηση ορολογίας
- Νέες τεχνολογίες και Ορολογία (τράπεζες και βάσεις ορολογίας, οπτικοί δίσκοι, τεχνικές λειτουργίες λεξικών, μηχανική μετάφραση)
- Διερμηνεία και μετάφραση
- Όργανα Ορολογίας και γλώσσας (συνεργασία, συντονισμός, διαχείριση)
- Διευρωπαϊκό πολύγλωσσο περιβάλλον.

Το Συνέδριο είναι ανοικτό σε όποιον ενδιαφέρεται για την Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Επίσημες γλώσσες του Συνεδρίου είναι η ελληνική, η αγγλική και η γαλλική γλώσσα.

Το Συνέδριο θα διεξαχθεί στην **Αθήνα** στις **21, 22 και 23 Οκτωβρίου 1999**.

Καλούνται οι εισηγητές που επιθυμούν να παρουσιάσουν εργασία για ανακοίνωση στο συνέδριο, να υποβάλουν περίληψη. Η περίληψη θα πρέπει να είναι σε μια από τις επίσημες γλώσσες του συνεδρίου και δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 150 λέξεις. Το φύλλο της περίληψης θα πρέπει να αναφέρει α) τον τίτλο του Συνεδρίου, β) το όνομα, διεύθυνση και τηλέφωνο/τηλεομοιότυπο του συγγραφέα ή των συγγραφέων.

Τέσσερα αντίγραφα της περίληψης πρέπει να κατατεθούν πριν από τις **26 Μαρτίου 1999** στη Γραμματεία του Συνεδρίου ή να σταλούν ταχυδρομικά στη διεύθυνση:

Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας
Σ. Τσάκωνα 5
152 36 ΠΕΝΤΕΛΗ.

Οι συγγραφείς θα ενημερωθούν για την αποδοχή της προτεινόμενης ανακοίνωσης. Θα δοθούν πρόσθετες πληροφορίες για την επεξεργασία των πλήρων εισηγήσεων, οι οποίες θα πρέπει να παραδοθούν πριν από τις **31 Ιουλίου 1999**.

Για πληροφορίες:
Γραμματεία του Συνεδρίου:
κός Ι. Σαριδάκης, τηλ. 212 0113,
κα Α. Παπαναστασίου, τηλ. 202 2466
κός Τ. Ορφανός, τηλ. 611 1020
Ηλ.Ταχ.: kv121999@dm.ote.gr.

Σταθμός και για την Προφορική Νεοελληνική Γλώσσα το “Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής”

του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών

Ισως δεν τονίστηκε, ανά το Πανελλήνιο, όσο θα έπρεπε το μεγάλο λεξικογραφικό γεγονός του τέλους του 1998, η έκδοση του “**Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής**”, έργου πολύχρονου και πολύμοχθου πλειάδας φιλολόγων και γλωσσολόγων του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών.

Εδώ δεν θα απαριθμήσουμε όλα τα λεξικογραφικά προτερήματα και τις αρετές του Λεξικού, κάτι που έκαμαν ήδη άλλοι (π.χ. Α. Νεγρεπόντη, “ΤΑ ΝΕΑ”, 14-12-98) και θα κάμουν στο μέλλον πολύ περισσότεροι καθώς θα προχωρεί η ευρεία χρήση του Λεξικού. Θα σταθούμε, μόνο, σε ένα:

Το έργο στέκει με σοβαρότητα απέναντι και στην προφορική ελληνική γλώσσα, αποτελώντας έναν πραγματικό θησαυρό για την ορθή διδασκαλία της και προαγία της από την καθημερινή φθοροποίηση κακομεταχείρισή της.

Κάθε λέξη του Λεξικού συνοδεύεται από την προφορά της, γραμμένη στο διεθνές φωνητικό αλφάβητο κατάλληλα προσαρμοσμένο για τα ελληνικά. Καιρός ήταν τόσο οι απλοί χρήστες όσο και οι εκμεταλλευτές του πλούτου που

λέγεται **Ελληνική Γλώσσα** να δούν σε ένα έγκυρο έργο, σαν αυτό, τα καθημερινά λάθη τους και να τα διορθώσουν. Καιρός ήταν στα παράθυρα των καναλιών η [εκρομβί] να γίνει: [εκρομβί], όπως θα έπρεπε, και αντί [δζαφορα] να λέγεται: [δίαφορα] και το [ρα'δα] που μας σπάει τα τύμπανα να προφερθεί σωστά: [ρα'νδα].

Το “**Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής**” αποτελεί πραγματικά **σταθμό** για την Προφορική Ελληνική Γλώσσα.
Κ.Β.

ονομάτων σύμφωνα με το Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ 743 (ISO 843). Δεν ισχύει και έχει εγκαταλειφθεί ο δυτικογενής ερασιμακός τρόπος μετατροπής, που μεταγγραμμάτιζε το χ σε η και την ανύπαρκτη δασεία πάλι σε η.
Β.Α.Φ.

Μέγιστη η σημασία των Γλωσσαρίων Ορων

διότι, όπως υποστηρίζει και ο πρώην Διευθυντής της Infoterm, καθηγ. Helmut Felber, αυτά βρίσκονται στη βάση των παρακάτω διαδικασιών:

- **Πρώτον:** Στην ενημέρωση της παγιωμένης γνώσης επί θεμάτων σχέσεων μεταξύ εννοιών, δηλαδή επί θεμάτων θεωρίας της επιστήμης και επί ζητημάτων εννοιολογικής ταξινόμησης αναφορικής με το κάθε γνωστικό πεδίο.
- **Δεύτερον:** Στη διευκόλυνση μεταφοράς της επιστημονικής πληροφορίας, ή της τεχνολογίας και της τεχνολογίας κυρίως στο χώρο της ανάγνωσης-κατανόησης-λήψης της πληροφορίας αυτής, βλέπε χώρους εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιστημονικής έρευνας. Γενικά, η μεταφορά της πληροφορίας αγγίζει την επιστήμη της Γνωσιολογίας.
- **Τρίτον:** Στην εκπόνηση και διάχυση των επιστημονικών πληροφοριών στα στάδια συγγραφής και έκδοσης επιστημονικών κειμένων.
- **Τέταρτον:** Στη μετάφραση επιστημονικών/τεχνικών κειμένων.
- **Πέμπτον:** Στη συνοπτική και πυκνή μορφή της ειδικής πληροφορίας (διαδικασία περιλήψης).
- **Εκτον:** Στην εγγραφή σε σύμπυκνο δίσκο, χάριν της έρευνας και αναζήτησης της τεχνικής πληροφορίας με ειδικούς κώδικες όπως η γλώσσα ευρετηρίασης, οι θησαυροί και τα συστήματα ταξινόμησης.

Ωστόσο, η δημιουργία, ενημέρωση και επεξεργασία τέτοιων εργαλείων για την επιστημονική επικοινωνία απαιτεί ειδικές/γενικές και εξειδικευμένες γνώσεις και πρακτικές. Κυρίως, όμως, απαιτείται ΝΕΑ ΤΡΟΠΙΑ του νοι για να αντιμετωπίσει την ποιοτική παραγωγή επιστημονικών γλωσσαρίων. “Πολυεπιστημονική και συνεργάσιμη” είναι η ομάδα της Νέας Νοοτροπίας!

M.K.

Terminology Science and Research

Κυκλοφόρησε το διπλό τεύχος (αρ.1 και 2/1998) του περιοδικού “Terminology Science and Research”, που εκδίδει το International Institute for Terminology Research (IITF), στο οποίο η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

Στο τεύχος αυτό δημοσιεύονται τρία επιστημονικά άρθρα και 17 ανακοινώσεις που έγιναν στο Σεμινάριο LSP-97 που διεξάχθηκε στην Κοπεγχάγη τον Αύγουστο 1997. Τα πιο πολλά κείμενα είναι στα αγγλικά, με λίγα στα γερμανικά και ένα στα ισπανικά. Ο τόμος του περιοδικού είναι σχήματος Α5 και αποτελείται από 188 σελίδες.

Οχι vita brevis αλλά ο βίος βραχύς

Είναι δύσκολο να αποκατασταθεί η αλήθεια όταν η κοινή αντίληψη είναι διαφορετική, όμως χρειάζεται να πασχίζουμε γι' αυτό. Αυτό κάνει και ο καθ. Γεώργιος Α. Χριστοδούλου στο ΒΗΜΑ στις 30 Αυγ. 1998, αποκαθιστά την πλάνη ότι ο Γκαίτε, τον 18ο αιώνα είτε το πασίγνωστο “vita brevis, ars longa”, όμως κατά τον καθηγητή πέφτει έξω ... είκοσι τρεις αιώνες.

Το Ιουστινιάνειο Αρχιτεκτονικό Σύστημα

Την Παρασκευή 12 Μαρτίου 1999, στις 7:00 μ.μ., ο Οργανισμός για τη Διεθνοποίηση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ) Αθηνών διοργανώνει, σε συνεργασία με την ΕΛΕΤΟ, ομιλία του επίκ. καθηγ. Κλασικής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. **Αγγελου Παπαϊωάννου** με θέμα: “Το Ιουστινιάνειο Αρχιτεκτονικό Σύστημα”.

15ο Συνέδριο Μαθηματικών

Μεγάλη προσέλευση και ενδιαφέρουσες συζητήσεις που άπτονταν βέβαια και των ζητημάτων της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης είχε το φετινό **Πανελλαδικό Συνέδριο Μαθηματικής Παιδείας** που οργανώθηκε αυτή τη φορά από την Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία στην όμορφη Χίο στα μέσα του Νοεμβρίου 1998 (13-15/11).

Αξίζει να σημειωθεί πως όλο και περισσότερες εισηγήσεις γίνονται για την εισαγωγή της χρήσης των νέων τεχνολογιών και στα ελληνικά σχολεία όπως γίνεται στις άλλες χώρες της Ευρώπης, και μάλιστα των επιστημονικών υπολογιστών γραφικών, που χωράνε στην τσέπη σας και κάνουν το μάθημα της Αλγεβρας πολύ πιο εποικοδομητικό κι ενδιαφέρον. Στο συνέδριο συμμετείχαν και εταιρίες όπως η ΕΛ-ΜΗ Α.Ε. η που αντιπροσωπεύει την CASIO στην Ελλάδα και τα προϊόντα της οποίας συνοδεύονται από εγχειρίδια στα ελληνικά, με ιδιαίτερα προσεγμένους ελληνικούς μαθηματικούς όρους.

M.Π.

Κινέζικα αλλά και ...Greek

Όταν είχαμε αναγγείλει ότι η Γενική Συνέλευση της Infoterm θα γινόταν στο Peijjing, αναγνώστες του “Ο” μας ρωτούσαν ποια είναι αυτή η πόλη της Κίνας. Α

λλοι μας υπέδειξαν ότι θα έπρεπε να γράψουμε το ελληνικό όνομα Πεκίνο, αφού έτσι είναι γνωστή.

Σε όλους αυτούς αλλά και σε άλλους οφείλουμε μια εξήγηση. Το όνομα Πεκίνο προήλθε από εξελληνισμό του ονόματος Peking το οποίο δεν ισχύει πια. Έχει γίνει διεθνώς αποδεκτός ο εκλατινισμός των κινέζικων ονομάτων να γίνεται σύμφωνα με το σύστημα ringin romanisation που καθιέρωσε η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας τη δεκαετία του 1950.

Παραδείγματα:

Καντόνα (Canton) σε Guangzhon

Νανκίν (Nanking) σε Nanjing

Σικιάνγκ (Sinkiang) σε Xinjiang

Η Σαγκάη όμως παραμένει Shanghai.

Είναι αλήθεια ότι μερικές φορές η τυποποίηση δημιουργεί αναστατώσεις, όμως αν θέλουμε να συμβαδίζουμε με τη διεθνή κοινότητα, πρέπει να την αποδεχόμαστε για απρόσκοπτη επικοινωνία.

Αλλωστε σαν Έλληνες θελήσαμε και επιβάλαμε διεθνώς την Τυποποίηση μεταγγραμματισμού των ελληνικών

“Η φράση βέβαια δεν ανήκει στον Γκαίτε αλλά στον Ιπποκράτη, τον αρχηγέτη της ιατρικής επιστήμης, και βρίσκεται στην αρχή αρχή του έργου του “Αφορισμοί”: “Ο βίος βραχύς, η δε τέχνη μακρή”. Ας σημειωθεί, με την ευκαιρία αυτή, ότι ερμηνευτικό υπόμνημα στη φράση αυτή αποτελεί η ολιγοσέλιδη διδακτορική διατριβή του Αδαμαντίου Κοραή στο Πανεπιστήμιο Μονπελιέ το 1787 με τίτλο: “Medicus Hippocraticus, sive de praecipuis officiis medici ex primo Hippocratis aphorismo deductis oratio” (Ο γιατρός κατά τον Ιπποκράτη. Ηγουν αγόρευση για τα κύρια καθήκοντα του γιατρού, όπως αυτά προκύπτουν από τον πρώτο Ιπποκράτειο αφορισμό”).

Φέτος κλείνουν 250 χρόνια από τη γέννηση του σοφού Κοραή και για να τιμηθεί η επέτειος πρόκειται σύντομα να εκδοθεί η παραπάνω διατριβή μαζί με άλλα λατινόγλωσσα κείμενα του Κοραή μεταφρασμένα στη σημερινή μας γλώσσα”.

B.A.Φ.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα MLIS για την πολυγλωσσία

“Η Κοινωνία των Πληροφοριών πρέπει να εξασφαλίζει τη συμμετοχή όλων των Ευρωπαίων πολιτών. Για την πλήρη αξιοποίηση όλων των πλεονεκτημάτων που προσφέρει μια πολυγλωσση περιοχή απαιτούνται πολυγλωσσια μέσα για την πρόσβαση, τη δημιουργία και την ανταλλαγή της πληροφορίας μεταξύ των γλωσσικών συνόρων...”

“Οι Ευρωπαίοι πολίτες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν μέσω δικτύων στη φυσική τους γλώσσα.”

“Το Πρόγραμμα MLIS (Multilingual Information Society) της γενικής Διεύθυνσης XIII της Ε.Ε. ξεκίνησε το Νοέμβριο του 1996. Υποστηρίζει τη δημιουργία υποδομής ευρωπαϊκών γλωσσικών πόρων, κινητοποιεί και επεκτείνει τις γλωσσικές “βιομηχανίες”, προωθεί τη χρήση προηγμένων γλωσσικών εργαλείων στον ευρωπαϊκό δημόσιο τομέα. Από το πρόγραμμα αυτό ωφελούνται επιχειρήσεις, δημόσιοι οργανισμοί, γλωσσικές βιομηχανίες και πολίτες. Επίσης, το πρόγραμμα ενθαρρύνει τους εκδότες και προμηθευτές συγγραφικών, μεταφραστικών υπηρεσιών και πολυγλωσσικών εργαλείων, να τα διαθέτουν μέσω δικτύων. Τέλος, το πρόγραμμα ενημερώνει μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, με έντονο ενδιαφέρον για επαγγελματικές δραστηριότητες σε Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο επίπεδο, για τη σημασία της δικιάς τους ανταπόκρισης στα ιδιαίτερα γλωσσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των αγορών τους.”

B.A.Φ.

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ - ΜΕΛΩΝ

Η εξόφληση των συνδρομών των μελών γίνεται με απευθείας πληρωμή στην ταμιά της ΕΛΕΤΟ,

κα Ζωή Ξενάκη - Βαρλά,
Κεφαλληνίας 51
152 31 Χαλάνδρι
τηλ.: 671 8545

ή με καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό της ΕΛΕΤΟ (Εθνική Τράπεζα Ελλάδος 671/591002-12).

Στην τελευταία περίπτωση παρακαλούνται τα μέλη να στέλνουν φωτοαντίγραφο της απόδειξης ταχυδρομικής στη διεύθυνση της ΕΛΕΤΟ ή τηλεμοιότητα της απόδειξης στον αριθμό 806 8299.

Συνήθη λάθη της τρέχουσας γλώσσας

Λάθος

- ανημέρωτος
- Καραβαϊκή
- Οκτώμβριος
- ανασσέρ
- Γλυφάδος (γ' κλίση)
- μεγενθύνω
- δικτατορία
- επίμων (γ' κλίση)
- τα εκατό (%)
- καταχωρώ
- κατ' αρχάς
- ως αναφορά
- ενήλικας
- ανεξαρτοποίηση
- ακριτομύθια
- στήλες του Ολυμπίου Διός
- λεωφ. Κηφι(σ)σίας (η Κηφι(σ)σιά, της Κηφι(σ)σίας)

Σωστό

- αντί
- ανενημέρωτος
  - Καραϊβική
  - Οκτώβριος
  - ασανσέρ
  - Γλυφάδας (α' κλίση)
  - μεγεθύνω (μέγεθος)
  - δικτατορία
  - επίμονος (β' κλίση)
  - τοις εκατό
  - καταχωρίζω
  - κατ' αρχήν
  - όσον αφορά
  - ενήλικος (ανήλικος)
  - ανεξαρτητοποίηση
  - ακριτομυθία
  - στύλοι του Ολυμπίου Διός
  - λεωφ. Κηφι(σ)σίας

Γραφείο Ορολογίας του Π.Ι.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Λάβαμε – και ευχαριστούμε – τα ακόλουθα περιοδικά:

- **Βιομηχανική Οικονομική Επιθεώρηση**, τεύχ. 737, Ιαν. 1999
- **Η Γλώσσα μας**, αρ. φύλ. 87, Μάι. - Ιούν. 1998, αρ. φύλ. 87, Ιούλ. - Αύγ. 1998
- **Αρναία της Μακεδονίας**, τεύχ. 40, Ιούλ.-Σεπτ. 1998
- **Χρονικά Κεντρ. Ισρ. Συμβ.** αρ. φ. 158, Νοέ.-Δεκ. 1998,
- **Ενημερωτικό Δελτίο ΓΓΕΤ**, Οκτ. 1998 και Νοέ. 1998
- **Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία**, τεύχος 12. Οκτ.-Δεκ. 98
- **Ενημερωτικό Δελτίο ΕΙΕ/ΚΝΕ**, τεύχ. 21, Ιούν. 1998,
- **Ελληνική Διεθνής Γλώσσα**, τεύχ. 8, Οκτ.-Νοέ.-Δεκ. 1998
- **Δελτίο ΣΕΒ**, τεύχ. 580, Οκτ. 1998
- **Η Φωνή Συνδ. Αξ. Μακεδονίας-Θράκης**, Αρ. Φύλ. 6, Νοέ.-Δεκ. 1998.

Τα Ελληνικά τοπωνύμια του Αρη

Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία η κοινή εκδήλωση της ΕΛΕΤΟ και της Ελληνικής Αστροναυτικής Εταιρείας, στις 13 Ιανουαρίου, με την ενδιαφέρουσα ομιλία του προέδρου της δεύτερης κ. **Βασίλη Πετρόπουλου**. Μάθαμε για τους Έλληνες αστρονόμους **Ε. Αντωνιάδη**, **Ι. Φωκά** και **Δ. Παρασκευόπουλο** που βάφτισαν περιοχές του πλανήτη Αρη με ελληνικά ονόματα τα οποία έχουν ήδη επιστημοποιηθεί όπως: *Ελλάς, Βόσπορος, Αρκαδία, Χαλκίς, Λαιστρυγών, Μνημοσύνη, Ικαρία, Πανδώρα* και το *μεγαλύτερο βουνό του Αρη ο Ολυμπος*. Είδαμε χάρτες και φωτογραφίες του γειτονικού πλανήτη. Την εκδήλωση φιλοξένησε ευγενικά, στο αμφιθέατρό του, το Γενικό Χημείο του Κράτους.

K.B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ Έλα κι εσύ

Ο όρος “key” ως πρώτο συνθετικό πολλών σύνθετων όρων της Αγγλικής και η απόδοσή του στα ελληνικά

Το ΓΕΣΥ εξέτασε, πρόσφατα, το πρόβλημα της απόδοσης της αγγλικής λέξης “key” (= κλειδί) όταν αυτή χρησιμοποιείται ως **πρώτο συνθετικό** (με μεταφορική σημασία) σύνθετων όρων σε διάφορα γνωστικά πεδία ή συγκεκριμένα.

Επισημάνθηκαν ιδιαίτερα οι **κλιτικές δυσκολίες** που αντιμετωπίζονται στους ισοδύναμους ελληνικούς όρους όταν αυτοί είναι σύμπλοκοι με δεύτερο συνθετικό (όπως συνήθως γίνεται) το ελληνικό ουσιαστικό “κλειδί” χωρισμένο (**υφενισμένο**) από το πρώτο συνθετικό με **ενωτικό (-)**.

Ετσι, για παράδειγμα, η κατάσταση είναι υποφερτή αν το πρώτο συνθετικό είναι **μονολεκτικό** (π.χ. ένα άλλο ουσιαστικό) και δεν υπάρχει περίπτωση να εκληφθεί ως **επίθετο** κατά τη συμπλοκή των δύο συνθετικών. Λογουχάρη, για τον ελληνικό σύμπλοκο όρο **λέξη-κλειδί** (= keyword) (όπου τα δύο συνθετικά είναι διαφορετικού γένους) έχουμε: **λέξη-κλειδί, λέξης-κλειδιού, λέξεις-κλειδιά, λέξεων-κλειδιών**. Όμως, για τον ελληνικό σύμπλοκο όρο **συστατικό-κλειδί** (= key component) έχουμε: **συστατικό-κλειδί, συστατικού-κλειδιού, συστατικά-κλειδιά, συστατικών-κλειδιών** με ευνόητο το **αμφίσημο** αποτέλεσμα (μήπως πρόκειται για κάποιο **κλειδί** με τον προσδιορισμό **συστατικό** οπότε θα αντιστοιχούσε σε εντελώς διαφορετική έννοια π.χ. στην έννοια την οποία θα υπονοούσε ο αγγλικός όρος **component key**).

Στην περίπτωση, όμως, σύνθετου όρου με **περιφραστικό** πρώτο συνθετικό, η χρήση του δεύτερου συνθετικού “-κλειδί” οδηγεί σε καταστάσεις **απαράδεκτες**, όπως π.χ. στην περίπτωση της “**key quality strategy**”, δηλαδή της “**στρατηγικής ποιότητας-κλειδιού**”, ή των “**key quality strategies**”, δηλαδή των **στρατηγικών ποιότητας-κλειδιών**. (Πέρα από το εμφανές προφορικό πρόβλημα, στην Ελληνική το ενωτικό ενώνει δύο λέξεις και όχι δύο φράσεις ή μία φράση με μία λέξη).

Στον πίνακα που ακολουθεί αναγράφονται δύο ομάδες σύμπλοκων/σύνθετων όρων από τους τομείς των Τηλεπικοινωνιών και της Ποιότητας.

<u>Αγγλικός όρος</u>	<u>Ελληνικός όρος</u>
• key-element	• στοιχείο-κλειδί
• key feature	• γνώρισμα-κλειδί, βασικό γνώρισμα
• key events	• σημεία-κλειδιά
• key component	• βασική συνιστώσα, συνιστώσα-κλειδί
• key component	• συστατικό-κλειδί, βασικό συστατικό (στοιχείο)
• keyword	• λέξη-κλειδί
• key word	• λέξη-κλειδί
• key-word	• λέξη-κλειδί
• key measure	• θεμελιακό μέτρο, μέτρο-κλειδί

• key business processes	• θεμελιακές επιχειρηματικές διεργασίες
• key business process team	• ομάδα θεμελιακής επιχειρηματικής διεργασίας
• key product lines	• θεμελιακές κατηγορίες προϊόντων
• key strategy	• θεμελιακή στρατηγική, στρατηγική-κλειδί
• setting key strategies	• θέση θεμελιακών στρατηγικών
• key quality strategy	• θεμελιακή στρατηγική ποιότητας
• key sources	• θεμελιακές πηγές, πηγές-κλειδιά
• key business process team	• ομάδα θεμελιακής επιχειρηματικής διεργασίας

Υστερα από τα παραπάνω το ΓΕΣΥ εξέτασε, πέρα από το “κλειδί” (με ενωτικό ή χωρίς ενωτικό) μια σειρά αποδόσεων του συνθετικού **key** με ελληνικό **επίθετο**, τις οποίες και θέτει στην κρίση των αναγνώστών του “Ο”. Από αυτές τις αποδόσεις (αλλά και από άλλες που ενδεχομένως θα προταθούν) μπορεί να επιλεγεί η ευστοχότερη και να προωθηθεί η εφαρμογή της:

Με τη σημασία, λοιπόν, του συνθετικού key όπως στα παραπάνω παραδείγματα, ποια από τις αποδόσεις που ακολουθούν κρίνετε πιο εύστοχη;

key, key- = κλειδί, -κλειδί, βασικός, θεμελιακός, θεμελιώδης, νευραλγικός, ουσιώδης, καίριος, κορυφαίος, βασιαίος, καταλυτικός, κλειδικός, κλειδισος, κλειδαίος, κλειδόσημος.

Οι γνώμες σας στο τηλεμοιότυπο 8068299 ή στο Ηλ.Ταχ. valeonti@mail.otenet.gr ή στη διεύθυνση της ΕΛΕΤΟ.

K.B.

“ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ”

Το “Ορόγραμμα” είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

B. Α. Φιλόπουλος
Πρόεδρος ΕΛΕΤΟ

Σύνταξη:
Κ. Βαλεοντής
Μ. Καρδούλη
Α. Παπαναστασίου
Β.Α. Φιλόπουλος

Τηλέφωνα:
πρωί: 6118986
απόγ.: 8042313, 8619521

Τηλεμοιότυπο: 8068299, 8042385
Ηλ. Ταχυδρομείο: valeonti@mail.otenet.gr
Θέση στο Ιντερνετ: <http://sfr.ee.ieith.gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι ευανάγνωστα, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη τους, το πλήρες όνομα του οποίου είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του “Ο” συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του “Ο” με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ.